

at glemme begge, og at indbilde sig, at man talte med en velunderrettet og fortrolig Omgangsvener.

Han var tidligt, Aar 1785 den 22de Juli, indgaaet i Ægteskab med Frøken *Cæcilie Christiane v. Krogh*, med hvem han levede i et lykkeligt Ægteskab over 57 Aar. Ægteskabet var uden Børn, men saa inderlig kjærligt, at det ikke blot var et Mønster, men endog kunde kaldes et sjældent skjønt Mønster.

H. C. ØRSTED

MINDESKRIFT OVER C. L. BENDZ

(VIDENSKABERNES SELSKABS OVERSIGTER. 1844. P. 42-44)¹

Carl Ludvig Bendz blev født i Odense d. 4 Januar 1797. Hans Forældre vare Etatsraad *Laurits Martin Bendz*, Borgemester i Odense, og *Regine Christence* født *Bang*, Datter af Justitsraad, Amtsforvalter *Bang* i Odense.

Han nød Underviisning i Odense Cathedralskole indtil han den 1 August 1809 blev antaget som Artilleriecadet, og gjorde der en saadan Fremgang, at han den 1 August 1813 blev Officer med to Aars Anciennet. Fra December s. A. commanderede han en kjørende Division paa Fyen, med hvilken en Overskibning til Als forgjæves prøvedes; i Aaret 1814 ansattes han ved Parken, som hørte til det ifølge Kieler Tractaten afgivne Contingent. Med dette rykkede han ind i Tydskland, og vendte i Sommeren samme Aar tilbage til Rendsborg efter endt Feldttog. Vinteren 18¹⁴/₁₅ tilbragte han derpaa i Kjøbenhavn, for at deeltage i de yngre Officerers Øvelser og Underviisning. I Foraaret 1815 vendte han tilbage til Rendsborg og ansattes ved det Contingent, der rykkede ind i Tydskland i Anledning af Napoleons Tilbagekomst, men som efter Slaget ved Waterloo snart vendte tilbage, hvorpaa det Batteri, hvortil han hørte, sattes paa Fredsfod. Fra 1815 til 1827 var han ansat ved Artilleriet, der laae i Garnison i Rendsborg, og benyttede den Ro, han her kunde nyde, til at udvide sine mathematiske Kundskaber, hvori han allerede som Cadet havde gjort mere end almindelig Fremgang. Jeg behøver neppe at udpege, hvormegen selvstændig Kjærlighed til Videnskaben et saaledes anvendt Garnisonsliv lægger

¹ [Findes ogsaa i: Samlede og efterladte Skrifter af H. C. Ørsted. Bd. 8. P. 93-98. Kjøbenhavn 1852.]

for Dagen. Han blev ved sin Stilling som Officeer særlig kaldet til at sysselsætte sig med Brovæsenet; og som Commandeur for dettes Rendsborger-Afdeling, havde han Leilighed til i Aaret 1826 at slaae en Bro over en Arm af Eideren i Hans Majestæt Kongens Nærværelse, hvilken lykkedes saa godt, at Kongen ifølge General *v. Haffners* Anbefaling lod ham reise til Frankrig, forat gjøre sig bekjendt med Brovæsenet i den franske Armee. Han tiltraadte denne Reise i Foraaret 1827, og opholdt sig et halvt Aar i Strasburg og et halvt Aar i Paris. Ved sine Indberetninger og Forslag gav han det væsentligste Stød til de Forbedringer, det danske Pontonvæsen har modtaget. — Neppe vendt tilbage i Foraaret 1828, reiste han strax ifølge directe Kongelig Ordre tilbage til Paris, for at udvide sine matematiske Kundskaber, og gjøre sig bekjendt med den polytechniske Skoles Indretning. I Foraaret 1829 kom han tilbage og blev ansat til Tjeneste i Kjøbenhavn, hvor han dels beskjæftigede sig med Forbedringer ved Brovæsenet, dels gik daværende Oberstlieutenant, nu Kammerherre og Generalkrigscommissair *v. Abrahamson* tilhaande ved de forberedende Arbejder til en Reorganisation af det militaire Skolevæsen, især Oprettelsen af en fælles Skole for Stabs-, Ingenieur-, Artillerie- og Veivæsen. Dette Hverv fortsatte han siden, da *Abrahamson* paa nogen Tid bortkaldtes til Forretninger udenfor Landet, directe under General *v. Bülow*, der som fungerende Chef for Generalqvarttermesterstaben havde af Kongen faaet Befaling til at indkomme med Forslag til Oprettelse af en militær Høiskole. *Bendz* fik derved en betydelig Indflydelse paa de forberedende Arbejder, ved hvilke det første Udkast til en militær Høiskole gjordes, og han blev siden et meget virksomt Medlem af den Commission, som sattes til Udarbeidelsen af det endelige Forslag. — For at skaffe Skolen den første Adgang, blev det nødvendigt at oprette en Forberedelses-Classe, hvorved *Bendz* overtog den matematiske Underviisning, og ophørte fra nu af at gjøre Tjeneste ved Artilleriecorpset. Da Høiskolen traadte i Virksomhed, blev *Bendz* ansat som Lærer i Mathematik og den rationelle Mechanik. — Samtidig hermed blev en Commission nedsat under General *v. Bülows* Præsidium til Landcadet-Academiets Reorganisation. Af denne Commission blev *Bendz* Medlem, og bidrog væsentlig til at forskaffe den matematiske Underviisning ved denne Skole et fastere Grundlag. — Som Følge af de for Høiskolen fastsatte Bestemmelser udarbejdede han en Ledetraad, der tryktes til Brug ved hans

Forelæsninger. Da han ved Adgangsexamen til Høiskolen blev opmærksom paa, hvor lidt de matematiske Studier vare almindelig udbredte, understøttede han af alle Kræfter Oprettelsen af en privat Forberedelses-Skole, ved hvilken han selv optraadte som Lærer i Mathematik. Denne Skole bestaaer endnu i fuld Virksomhed under dens Stifters, Professor *Mariboës*, Bestyrelse.

Forskjellige indtraadte Forhold medførte at Capitainerne *Bendz* og *Kelner*¹ i de senere Aar bleve de eneste tilbage ved Høiskolen af de Mænd, der havde været Medlemmer af Organisations-Comiteen, hvorved han fik en betydelig Indflydelse paa Skolens øvrige Udvikling.

Som Lærer erhvervede han sig ved sit ypperlige Foredrag og sin Evne til at vække Interesse for Mathematiken hos sine Tilhørere, store Fortjenester.

Bendz blev den 2 Mai 1834 optaget som Medlem af det Kongelige danske Videnskabernes Selskab, og var heri Medlem af Landmaalingscommissionen og Revisor.

Som et Beviis paa den Anseelse, hvori han stod for sine Indsigter, kan ogsaa nævnes, at han blev Medcensor for de Prøveforelæsninger, som holdtes ved Universitetet for den matematiske Lærepost, og efter hvilken *Ramus* blev udnævnt til Professor.

Efter et langvarigt Sygeleie døde han den 7 October 1843 efterat have levet i 14 Aar i ægteskabelig Forbindelse med *Augusta Wilhelmine*, født *Jacobsen*, Datter af afdøde Skibsmægler *Jacobsen* her i Byen, efterladende hende med 4 Børn.

H. C. ØRSTED

OM SATURNS RINGSYSTEM

OM ET REDSKAB TIL AT MAALE GLASSETS TYKKELSE I BELAGTE SPEILE

(VIDENSKABERNES SELSKABS OVERSIGTER. 1844. P. 141-43)

Mødet den 13de December.

I samme Møde meddeelte Conferentsraad *Ørsted* et Par korte Bemærkninger.

Den første angik en Virkning, som det Ringsystem, hvoraf Sa-

---

¹ [p: *Kellner*.]